

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematika zápisu netradičních ochranných známek v českém a mezinárodním kontextu

V souvislosti s implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (dále jen jako „Směrnice 2015/2436“), do českého právního řádu došlo mimo jiné i k zásadní změně v oblasti přihlašování netradičních ochranných známek k zápisu do rejstříku ochranných známek vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví.

Smyslem ochranných známek je odlišit výrobky nebo služby stejného druhu vyráběné nebo poskytované různými výrobci nebo poskytovateli služeb. Ochranné známky rovněž pomáhají spotřebiteli ve výběru výrobků nebo služeb. S ochrannou známkou si spotřebitelé spojují daný výrobek nebo službu. Důležité je poznamenat, že ochranné známky se vždy vyskytují ve spojení s konkrétními výrobky nebo službami, které jsou pod takovou ochrannou známkou poskytovány.[\[1\]](#)

Pojem netradiční ochranná známka

Ochranné známky lze rozdělit na tradiční a netradiční. Tradiční ochranné známky byly historicky první a řadíme mezi ně ochranné známky slovní, slovní grafické, obrazové a jejich kombinace. Stanovit které všechny druhy ochranných známek lze podřadit pod netradiční ochranné známky, může být však obtížné. Nejjednodušeji lze definovat netradiční ochranné známky negativním vymezením, tedy že se nejedná o ochranné známky slovní, slovní grafické, obrazové a jejich kombinace.

Stálý výbor pro známkové právo, průmyslové vzory a zeměpisné označení, který byl ustanoven Světovou organizací duševního vlastnictví vymezil netradiční ochranné známky následovně[\[2\]](#):

Vizuální netradiční ochranné známky

- Trojdimenzionální
- Barevné
- Hologramové
- Pohybové

- Gesta

Nevizuální netradiční ochranné známky

- Zvukové
- Čichové
- Chuťové
- Pocitové.

Návrhy na zápis netradičních ochranných známek u EUIPO a USPTO

S návrhy na zápis netradičních ochranných známek se lze mnohem častěji setkat v případě návrhů na zápis ochranné známky Evropské unie u Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (dále jen jako „**EUIPO**“) nebo u návrhů na zápis ochranné známky Spojených států amerických u Patentového a známkového úřadu USA (dále jen jako „**USPTO**“).

Ochranná známka Evropské unie byla v minulosti upravena Nařízením Rady (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce Společenství (dále jen jako „**Nařízení 207/2009**“). V uvedeném Nařízení 207/2009 byl stanoven v čl. 3 požadavek na grafické znázornění všech druhů ochranných známek. Bez grafického znázornění ochranné známky, která měla být předmětem návrhu na zápis u EUIPO, nebylo možné vyhovět návrhu na zápis ochranné známky Evropské unie. Změna v oblasti návrhů na zápis ochranné známky Evropské unie nastala teprve v souvislosti s přijetím Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (dále jen jako „**Nařízení 2017/1001**“). Nařízení 2017/1001 účinné od 1.10.2017 již v čl. 4 neobsahuje požadavek na grafické znázornění ochranných známek, čímž se otvírají dveře i pro obtížně graficky znázornitelné ochranné známky.

Právní úpravu ochranných známek Spojených států amerických a jejich zápis u USPTO upravuje Lanham Act. Požadavky na obsah návrhů na zápis jsou upraveny v Trademark Manual of Examining Procedure (dále jen jako „**Trademark Manual**“). V případě návrhů na zápis zvukových, čichových, pohybových, trojdimenzionálních a dalších nevizuálních ochranných známek není v souladu s Trademark Manual vyžadováno grafické znázornění navrhované ochranné známky pro zápis u USPTO.^[3] Navrhovatel namísto grafického znázornění musí výše uvedené druhy ochranných známek podrobně popsat a dle konkrétního druhu ochranné známky připojit vzorek navrhované ochranné známky. Pro úspěšný zápis netradičních ochranných známek u USPTO není tedy vyžadováno grafického znázornění předmětu návrhu.

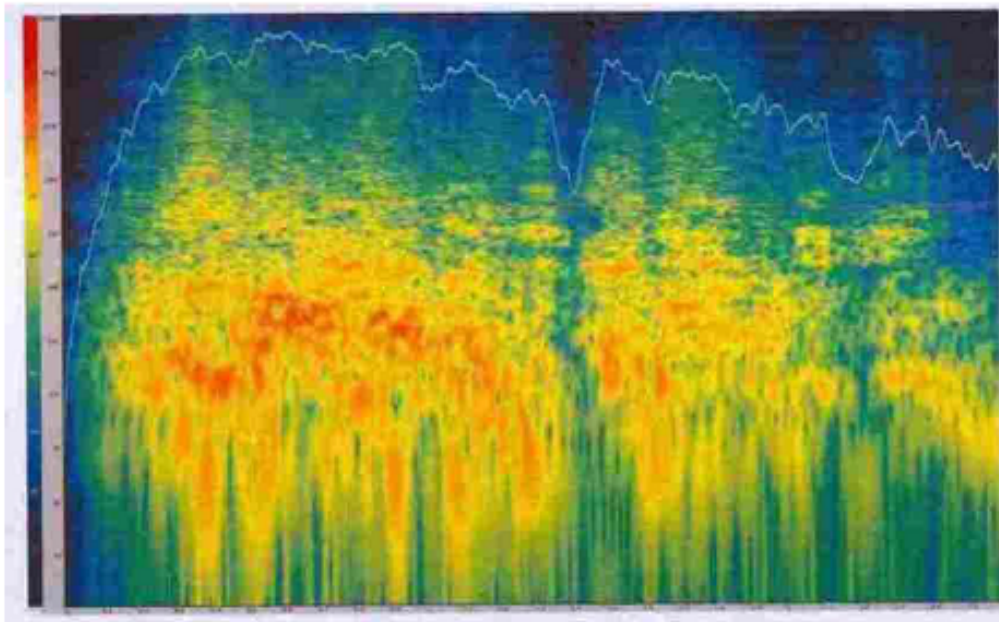
Odstranění požadavku na grafické znázornění ochranných známek v souvislosti s přijetím Nařízení 2017/1001 způsobilo, že lze nyní jako ochrannou známku Evropské unie jednodušeji zapsat i netradiční ochranné známky. Praxe zápisu netradičních ochranných známek se přijetím Nařízení 2017/1001 přiblížila praxi zápisu netradičních ochranných známek u USPTO.

Příklady z praxe zápisu netradičních ochranných známek u EUIPO a USPTO

Zvukové ochranné známky

Známým příkladem netradiční ochranné známky je návrh na zápis zvukové ochranné známky řevu lva filmové společnosti Metro-Goldwyn-Mayer Lion Corp., který uvádí filmy z její produkce. Návrh na zápis této ochranné známky byl předložen jak u EUIPO, tak i u USPTO. Návrhy na zápis této zvukové ochranné známky jako ochranné známky Evropské unie byly podány v roce 2006 za účinnosti Nařízení 207/2009, tudíž navrhovatel měl povinnost přiložit grafické znázornění navrhované ochranné známky. Návrhů na zápis výše uvedené zvukové ochranné známky bylo hned několik a

důvodem pro jejich odmítnutí bylo dle EUIPO nedostatečné grafické znázornění dané zvukové ochranné známky. Graficky znázornit řev lva nelze totiž pomocí notového zápisu, jak bývá obvyklé v případě návrhů na zápis zvukových ochranných známek. Navrhovatel uspěl se zápisem zvukové ochranné známky představující řev lva teprve, když grafické znázornění této zvukové ochranné známky bylo ztvárněno za pomoci sonogramu spolu s délkou a intenzitou daného zvuku. Součástí přihlášky návrhu na zápis byl také přesný popis zvuku.[\[4\]](#)

Grafické znázornění zvuku (sonogram) řvoucího lva zvukové ochranné známky společnosti Metro-Goldwyn-Mayer Lion Corp. Přihláška číslo 005170113 z roku 2006.[\[5\]](#)

Navrhovatel podal návrh na zápis identické zvukové ochranné známky také u USPTO již v 80. letech 20. století. V případě návrhu na zápis zvukových ochranných známek u USPTO není vyžadováno grafické znázornění, ale je nutné předmět ochrany detailně popsat a pokud to je možné přiložit vzorek. V případě zvukové ochranné známky představující řev lva bylo návrhu na její zápis u USPTO vyhověno. USPTO pro zápis do rejstříku postačil popis daného zvuku. Navrhovatel následně po necelých 20 letech doplnil tuto zvukovou ochrannou známku o audio soubor s předmětem ochrany, tedy řevem lva.[\[6\]](#)

Čichové ochranné známky

Mnohem větší obtíže se zápisem netradičních ochranných známek u příslušných úřadů představují na rozdíl od zvukových ochranných známek ochranné známky čichové. Pokud u zvukových ochranných známek můžeme danou ochrannou známku graficky znázornit v podobě notového zápisu nebo pomocí podrobného sonogramu, tak v případě čichové ochranné známky jsou možnosti grafického znázornění předmětné vůně značně omezené.

Čichové ochranné známky mají poskytovat právní ochranu vůni, která je spojená s určitým výrobkem nebo službou. Existují odborné studie, které prokazují, že spotřebitel si na základě vůně dokáže spojit konkrétní výrobek nebo službu s konkrétním pocitem. Takový fenomén je označován jako Proustův fenomén. Čichový zážitek dokáže vyvolat silné vzpomínky na události nebo na věci spojené s konkrétní vůní.[\[7\]](#) Není tedy divu, že obchodní společnosti využívají vůni pro marketingové účely a snaží se svoji typickou vůni pro výrobky nebo služby chránit v podobě ochranné známky.

Vůně, která má být předmětem právní ochrany musí být v přihlášce na zápis u EUIPO zcela přesně

vymezena a specifikovaná. Uvedený požadavek je však v evropském prostoru obtížně dosažitelný a zrušení požadavku na grafické znázornění čichové ochranné známky Nařízením 2017/1001 a Směrnicí 2015/2436 nemusí přispět ke změnám v oblasti zápisu čichových ochranných známek Evropské unie u EUIPO nebo u zápisu národních čichových ochranných známek u Úřadu průmyslového vlastnictví.

Čichové ochranné známky jsou obtížně zapsatelné, protože vůni není jednoduché přesně specifikovat. I v případě, že se podaří vůni zcela přesně vymežit, není zaručeno, že každý člověk bude vnímat danou vůni identicky a bude mu identicky vonět. V případě vůni je obvyklé, že danou vůni popisujeme odkazem na jinou vůni, která je již ustálená a většina spotřebitelů si ji dokáže představit. Mátové bonbony voní po mátě, parfém voní po pomerančích. Jak ale zcela přesně popíšete vůni máty nebo pomerančů? Jak graficky znázorníte vůni máty nebo pomerančů?

Jedinou zapsanou čichovou ochrannou známkou Evropské unie u EUIPO byla čichová ochranná známka „vůně čerstvě posečené trávy“, která byla spojena s tenisovými míčky. Návrh na zápis této čichové ochranné známky byl u EUIPO podán v roce 1996 a ochranná známka byla zapsána v roce 2001. Popis předmětné čichové ochranné známky zněl „známka představuje vůni čerstvě posečené trávy, která je aplikována na výrobek“.[\[8\]](#)

The smell of fresh cut grass

Grafické znázornění čichové ochranné známky vůně čerstvě posečené trávy společnosti Vennootschap onder Firma Senta Aromatic Marketing. Přihláška číslo 000428870 z roku 1996.[\[9\]](#)

V souladu s Nařízením 207/2009 navrhovatel dané čichové ochranné známky vyřešil grafické znázornění šalamounským způsobem a grafické znázornění představil popisem čichové ochranné známky. Návrhu na zápis této čichové ochranné známky bylo nakonec vyhověno, ale EUIPO v prvotním stanovisku k návrhu konstatoval, že se nejedná o grafické znázornění předmětné čichové ochranné známky, ale o pouhý popis vůně. Zásadním argumentem EUIPO pro zapsání výše uvedené čichové ochranné známky bylo poukázání na zápisy zvukových ochranných známek u EUIPO. Zvukové ochranné známky dle Nařízení 207/2009 také vyžadovaly grafické znázornění. Grafické znázornění zvukových ochranných známek bylo představováno notovým zápisem nebo sonogramem a tento způsob grafického znázornění rovněž pouze popisoval daný zvuk.[\[10\]](#) Oproti tomu u USPTO bylo vyhověno hned několika návrhům na zápis čichových ochranných známek. Jako příklad lze uvést vůni jahod pro zubní kartáčky nebo vůni kokosu pro obchody s obuví.[\[11\]](#)

Pro úspěšný zápis čichových ochranných známek u USPTO není vyžadováno grafické znázornění, ale je nutné předmět zápisu detailně popsat a přiložit vzorek dané vůně. Současná situace v oblasti zápisu čichových ochranných známek Evropské unie u EUIPO je však problematická. Dle Metodického pokynu k ochranným známkám jsou čichové ochranné známky v současnosti nepřijatelné. Je to dáno tím, že ztvárnění musí být jasné, přesné, samostatné, snadno dostupné, srozumitelné, trvanlivé, objektivní a současný stav technologii neumožňuje, aby tyto druhy ochranných známek byly takto ztvárněny. Důležitý je také fakt, že EUIPO neuznává jako vhodné ztvárnění čichové ochranné známky předložením vzorku.[\[12\]](#)

Novela zákona č. [441/2003](#) Sb., o ochranných známkách

Právní úprava zákona č. [441/2003](#) Sb., o ochranných známkách, ve znění novely č. [196/2007](#) Sb.,

kteřá byla platná a účinná do 31.12.2018 obsahovala v § 1 povinnost grafického znázornění ochranných známek.[13] Povinnost grafického znázornění způsobovala v praxi problémy s návrhy na zápis národních netradičních ochranných známek u Úřadu průmyslového vlastnictví.

Evropská unie v rámci harmonizace práva ochranných známek přijala Směrnici 2015/2436, která již povinnost grafického znázornění ochranných známek neobsahuje. Smyslem této změny je mimo jiné usnadnit zápis netradičních ochranných známek. Následně byla Směrnice 2015/2436 implementována také v České republice, a to zákonem č. [286/2018](#) Sb. novelizující zákon č. [441/2003](#) Sb., o ochranných známkách. Uvedená novela nabyla účinnost 1.1.2019 a odstranila povinnost grafického znázornění ochranných známek.

U Úřadu průmyslového vlastnictví byl od té doby podán první návrh na zápis národní netradiční ochranné známky, a to zvukové ochranné známky společnosti Zonky s.r.o., která provozuje softwarovou platformu sloužící k poskytování úvěřů a investicím do úvěřů. Přihláška s číslem 555585[14] obsahuje zvukový soubor ve formátu .mp3[15], který představuje pískot. O návrhu na zápis výše uvedené národní zvukové ochranné známky společnosti Zonky s.r.o. nebylo dosud rozhodnuto, ale je to pověstná první vlašťovka v českém prostředí netradičních ochranných známek. Dá se očekávat, že návrhy na zápis národních zvukových ochranných známek budou častější, protože navrhovatel národní zvukové ochranné známky ji již nově nemusí graficky znázorňovat. K návrhu na zápis postačí přiložit audio soubor ve formátu .mp3. Audio soubor zcela přesně vymezi a určí zvuk, kterému má být poskytnuta ochrana v podobě národní zvukové ochranné známky.

Lze uzavřít že implementace Směrnice 2015/2436 do zákona č. [441/2003](#) Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, způsobila zásadní změnu v oblasti návrhů na zápis národních netradičních ochranných známek u Úřadu průmyslového vlastnictví. Odstranění požadavku na grafické znázornění navrhované ochranné známky totiž výrazně usnadní navrhovatelům přípravu návrhu na zápis národní netradiční ochranné známky u Úřadu průmyslového vlastnictví. V blízké době se tak i u nás zřejmě dočkáme prvních úspěšných zápisů zvukových, čichových či dokonce pohybových ochranných známek.

Andrzej Branny,
právní asistent

[V4 Legal, s.r.o. advokátní kancelář](#)

Jurečkova 643/20
702 00 Ostrava

Tel.: +420 597 822 461
Tel.: +420 225 092 935

e-mail: info@v4legal.cz
e-mail: paha@v4legal.cz

- [2] CARAPETO, R. A Reflection About the Introduction of Non-Traditional Trademarks. Waseda Bulletin of Comparative Law Vol. 34. K dispozici >>> [zde](#).
- [3] Trademark Manual of Examining Procedure, October 2018. 807 Drawing. K dispozici >>> [zde](#).
- [4] Návrh na zápis zvukové ochranné známky s přihláškou číslo 005170113 společnosti Metro-Goldwyn-Mayer Lion Corp. EUIPO. K dispozici >>> [zde](#).
- [5] Grafické znázornění zvukové ochranné známky Metro-Goldwyn-Mayer Lion Corp. EUIPO. Přihláška číslo: 005170113. K dispozici >>> [zde](#).
- [6] Návrh na zápis zvukové ochranné známky s registračním číslem 1395550 společnosti Metro-Goldwyn-Mayer Lion Corporation. USPTO. K dispozici >>> [zde](#).
- [7] HERZ, S.R., SCHOOLER, W.J. A naturalistic study of autobiographical memories evoked by olfactory and visual cues: Testing the Proustian hypothesis: K dispozici >>> [zde](#).
- [8] Návrh na zápis čichové ochranné známky Vennootschap onder Firma Senta Aromatic Marketing. EUIPO. Přihláška číslo 000428870. K dispozici >>> [zde](#).
- [9] Tamtéž
- [10] Decision of the Second Board of Appeal of 11 February 1999 in Case R 156/1998-2. EUIPO. K dispozici >>> [zde](#).
- [11] The 10 Current Scent Trademarks Currently Recognized by the U.S. Patent Office. K dispozici >>> [zde](#).
- [12] Metodické pokyny k ochranným známkám. EUIPO. Čichové a chuťové ochranné známky. K dispozici >>> [zde](#).
- [13] Zákon č. [441/2003](#) Sb., o ochranných známkách, ve znění novely č. [196/2017](#) Sb.
- [14] Návrh na zápis zvukové ochranné známky společnosti Zonky s.r.o. s přihláškou číslo 555585. Úřad průmyslového vlastnictví. K dispozici >>> [zde](#).
- [15] Audio soubor obsahující návrh zvukové ochranné známky společnosti Zonky s.r.o. Úřad průmyslového vlastnictví. K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)